

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2006. gada 8. jūnijā *

Lieta C-517/04

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2004. gada 15. decembrī un kas Tiesā reģistrēts 2004. gada 20. decembrī, tiesvedībā

Visserijbedrijf D. J. Koornstra & Zn. vof

pret

Productschap Vis.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermans [C. W. A. Timmermans], tiesneši J. Makarčiks [J. Makarczyk], R. Silva de Lapuerta [R. Silva de Lapuerta] (referente), P. Kūris [P. Kūris] un J. Klučka [J. Klučka],

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

ģenerāladvokāte K. Štiksa-Hakla [*C. Stix-Hackl*],
sekretāre L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2006. gada 19. janvārī,

ņemot vērā sniegtos apsvērumus, ko sniedza:

- *Visserijbedrijf D. J. Koornstra & Zn. vof* vārdā — E. J. Rotshauzens [*E. J. Rotshuizen*], *advocaat*,
- *le Productschap Vis* vārdā — P. K. H. van Shotens [*P. C. H. van Schooten*], *advocaat*,
- Nīderlandes valdības vārdā — H. H. Sevenstere [*H. G. Sevenster*], K. A. H. M. ten Dama [*C. A. H. M. ten Dam*] un K. M. Viselsa [*C. M. Wissels*], pārstāves,
- Grieķijas valdības vārdā — G. Kanelopuls [*G. Kanellopoulos*] un M. Tasopulu [*M. Tassopoulou*], pārstāvji,
- Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — M. van Beks [*M. van Beek*] un F. Klotuša-Duvjesāra [*F. Clotuche-Duvieusart*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus tiesas sēdē 2006. gada 7. martā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Prejudiciālo nolēmumu lūdz par to, kā interpretēt EKL 25. un 90. pantu.

- 2 Šis lūgums ir izteikts saistībā ar prāvu starp sabiedrību *Visserijbedrijf D. J. Koornstra & Zn. vof* (turpmāk tekstā — “*Koornstra*”) un *Productschap Vis* saistībā ar nodevu, ko *Productschap Vis* uzlika *Koornstra* par garneļu ieviešanu Dānijā 2000. finanšu gadā.

Atbilstošās tiesību normas

- 3 *Productschap Vis* ir Nīderlandes publisko tiesību profesionāla asociācija tirgus dalībniekiem, kuri ņer zivis un tās sagatavo, nepieciešamības gadījumā tās apstrādājot, lai iegūtu produktus cilvēku vai dzīvnieku pārtikai, un kuri pārdod zivis vai zivju produktus, kas ir derīgi cilvēku pārtikai ar vai bez apstrādes.

- 4 2000. gada noteikumu par garneļu sijāšanas un lobīšanas finansēšanu zivju izsolēs (*Verordening financiering garnalenzeven en garnalengkakers visafslagen 2000*, turpmāk tekstā — “noteikumi”) 2. panta 1. punkts nosaka:

“Tirgus dalībniekam, kas transportē garneles ar Nīderlandes zvejas kuģi, sākot ar pirmo pirmdienu pēc šo noteikumu stāšanās spēkā, par garnelēm, ko tas ir izkrāvis un pārdevis cilvēku patēriņam, ir jāmaksā “Productschap” nodeva HFL 0,01 apmērā par kilogramu.”

- 5 Šo pašu noteikumu 3. panta 1. punkts nosaka, ka ienākumi no šīs nodevas ir paredzēti, lai finansētu to, ka *Productschap Vis* iegādājas garneļu sijāšanas un lobišanas iekārtas, kā arī minēto iekārtu uzstādīšanu un apkopi.

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

- 6 *Koornstra* ir uzņēmums, kas transportē garneles ar zvejas kuģi “Elizabeth”. Atbilstoši tā 2002. gada 1. augusta deklarācijai *Koornstra* 2000. finanšu gadā bija pārvadājis 52 984 kg garneļu, no kurām 28 774 kg tika pārdoti izsolē Nīderlandē un 24 210 kg tika piegādāti tieši Dānijā, lai tos tur pārdotu.
- 7 Piemērojot noteikumu 2. panta 1. punktu, *Productschap Vis* ar 2002. gada 19. septembra lēmumu uzlika *Koornstra* nodevu EUR 109,86 apmērā par 24 210 kg garneļu.

- 8 Ar 2002. gada 25. oktobra vēstuli *Koornstra* iesniedza sūdzību par šo lēmumu.
- 9 Ar 2003. gada 19. marta lēmumu (turpmāk tekstā — “apstrīdētais lēmums”) *Productschap Vis* noraidīja *Koornstra* sūdzību.
- 10 Ar 2003. gada 25. aprīļa pieteikumu *Koornstra* iesniedza apelācijas sūdzību *College van Beroep voor het bedrijfsleven* [Tirdzniecības un rūpniecības administratīvā tiesa]. Tā kā tai bija šaubas par noteikumu 2. panta 1. punktā paredzētās nodevas (turpmāk tekstā — “strīdigā nodeva”) saderību ar Kopienu tiesībām, šī tiesa nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

“1) Vai nodeva, tāda kā nodeva šajā strīdā, kas ir uzlikta tirgus dalībniekam dalībvalstī par garneļu pārvadāšanu ar šajā dalībvalstī reģistrētu zvejas kuģi un ko izmanto, lai finansētu garneļu sijāšanas un lobīšanas iekārtas šajā dalībvalstī, ir saderīga ar Kopienu tiesībām, it īpaši ar EKL 25. un 90. pantu, ja šī nodeva ir jāmaksā arī par garnelēm, ko šis tirgus dalībnieks transportējis arī citur Kopienā?

2) Vai atbildi uz šo jautājumu ietekmē:

a) vieta, kur ir noķertas garneles;

- b) vai pēc tam, kad garneles ir transportētas kur citur Kopienā, garneles ir transportētas uz dalībvalsti, kurā ir reģistrēts zvejas kuģis;
- c) vai pēc tam, kad garneles ir transportētas kur citur Kopienā, maksa par to sijāšanu un lobišanu tiek veikta arī šajā vietā?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 11 Ar šiem jautājumiem, kuri ir apskatāmi kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai tāds maksājums kā pamata prāvā var būt maksājums ar muitas nodoklim līdzvērtīgu iedarbību EKL 25. panta nozīmē vai diskriminējošs iekšējs nodoklis, kuru aizliedz EKL 90. pants.
- 12 Vispirms ir jāatgādina, ka noteikumi, kas attiecas uz maksājumiem ar līdzvērtīgu iedarbību, un noteikumi, kas attiecas uz diskriminējošu aplikšanu ar nodokļiem, nevar tikt piemēroti kumulatīvi, tāpēc saskaņā ar Līguma ieviesto sistēmu viens un tas pats maksājums nevar vienlaikus ietilpt abās kategorijās (Tiesas 1997. gada 17. septembra spriedums lietā *C-347/95 UCAL*, *Recueil*, I-4911. lpp., 17. punkts; 2003. gada 22. maija spriedums lietā *C-355/00 Freskot*, *Recueil*, I-5263. lpp., 39. punkts, un 2003. gada 27. novembra spriedums apvienotajās lietās no *C-34/01* līdz *C-38/01 Enirisorse*, *Recueil*, I-14243. lpp., 59. punkts).

- 13 Tādējādi, pirmkārt, ir jāizvērtē, vai apstrīdēto maksājumu var uzskatīt par maksājumu ar izvedmuitas nodokļiem līdzvērtīgu iedarbību EKL 23. un 25. panta nozīmē. Ja tas tā nav, tad, otrkārt, ir jāpārbauda, vai šis maksājums ir diskriminējoša iekšējā aplikšana ar nodokļiem, ko aizliedz EKL 90. pants.
- 14 Lietā pamata prāvā nav strīda par to, ka apstrīdētais maksājums netiek uzlikts tikai tāpēc, ka preces šķērso attiecīgās dalībvalsts robežu, bet gan tiek sistemātiski un vienveidīgi uzlikts par garneļēm, kuras tiek pārvadātas ar jebkuru Nīderlandes zvejas kuģi, neņemot vērā to, vai šīs garneles ir paredzētas valsts tirgum vai eksportam, un ka ienākumi no šī maksājumu iekasēšanas tiek izmantoti, lai finansētu garneļu sijāšanas un lobišanas iekārtu iegādi, uzstādīšanu un apkopi, ko veic *Productschap Vís*.
- 15 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru vienpusēji uzlikts maksājums neatkarīgi no tā nosaukuma un piemērošanas metodes, kas skar attiecīgās preces sakarā ar robežas šķērsošanu un kas nav muitas nodoklis parastā izpratnē, ir uzskatāms par maksājumu ar tam līdzvērtīgu iedarbību EKL 23. un 25. panta izpratnē, pat ja minētais maksājums netiek iekasēts valsts labā (iepriekš minētais spriedums lietā *UCAL*, 18. punkts; 2004. gada 9. septembra spriedums lietā *C-72/03 Carbonati Apuani*, Krājums, I-8027. lpp., 20. punkts, un 2005. gada 8. novembra spriedums lietā *C-293/02 Jersey Produce Marketing Organisation*, Krājums, I-9543. lpp., 55. punkts).
- 16 Tomēr šāds maksājums nav maksājums ar muitas nodoklim līdzvērtīgu iedarbību, bet gan iekšējais nodoklis EKL 90. panta nozīmē, ja tas izriet no vispārējas iekšējo nodokļu sistēmas, ko sistemātiski piemēro konkrētām preču grupām, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, neatkarīgi no preces izcelsmes vai galamērķa (2002. gada 23. aprīļa spriedums lietā *C-234/99 Nygård, Recueil*, I-3657. lpp., 19. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Carbonati Apuani*, 17. punkts).

- 17 Šajā kontekstā no Tiesas judikatūras izriet arī, ka, lai no juridiskā viedokļa kvalificētu maksājumu, kas tiek piemērots produktiem, kuri tiek apstrādāti vai pārdoti valsts tirgū, un valsts produktiem, kuri tiek eksportēti neapstrādāti, atbilstoši identiskiem kritērijiem var būt jāņem vērā mērķis, kuram tiek izlietoti no šī maksājuma iekasēšanas gūtie ienākumi (iepriekš minētais spriedums lietā *Nygård*, 21. punkts).
- 18 Tādējādi, ja ienākumi no šāda maksājuma ir domāti tādu darbību finansēšanai, kuras ir īpašs atbalsts valsts produktiem, kuri tiek apstrādāti vai tirgoti valsts tirgū, no tā var izrietēt, ka maksājums, kas tiek piemērots atbilstoši šiem pašiem kritērijiem, tomēr ir diskriminējoša aplikšana ar nodokļiem tiktāl, ciktāl finanšu apgrūtinājums produktiem, kuri tiek apstrādāti vai tirgoti valsts tirgū, tiek neutralizēts ar priekšrocībām, kuras šis maksājums finansē, turpretī maksājums, kas tiek uzlikts eksportētajiem neapstrādātajiem produktiem, ir neto apgrūtinājums (iepriekš minētais spriedums lietā *Nygård*, 22. punkts).
- 19 Šajā ziņā, ja priekšrocības, kas izriet no tā, kā tiek izmantoti ienākumi no maksājumiem, kas veido daļu no vispārējās iekšējās nodokļu sistēmas, kura sistemātiski attiecas uz valsts produktiem, kuri tiek apstrādāti un tirgoti valsts tirgū, un uz produktiem, kuri tiek eksportēti neapstrādātā veidā, pilnībā kompensē apgrūtinājumu, kas attiecas uz valsts produktu, kurš tiek apstrādāts un tirgots valsts tirgū, kad tas tiek laists tirgū, šāds maksājums ir maksājums ar muitas nodoklim līdzvērtīgu iedarbību, kas nav saderīgs ar EKL 23. un 25. pantu. Savukārt, ja priekšrocības, kas rodas valsts produktiem, kuri tiek apstrādāti un tirgoti valsts tirgū, izmantojot ienākumus no maksājumiem, tikai daļēji atsver apgrūtinājumu, kas attiecas uz šiem produktiem, tad šāds maksājums pārkāpj EKL 90. pantā noteikto diskriminācijas aizliegumu (iepriekš minētais spriedums lietā *Nygård*, 23. punkts).
- 20 Ja šīs priekšrocības attiecībā uz valsts produktiem, kuri tiek apstrādāti un tirgoti valsts tirgū, pilnībā atsver apgrūtinājumu, kas attiecas uz šo ražošanu, maksājums,

kas tiek piemērots šim produktam, un kas ir maksājums ar muitas nodoklim līdzvērtīgu iedarbību, kopumā ir jāuzskata par prettiesisku; ja savukārt šīs priekšrocības tikai daļēji atsvēr apgrūtinājumu valsts produktiem, kuri tiek apstrādāti vai tirgoti valsts tirgū, maksājums, kas tiek uzlikts eksportētajiem valsts produktiem, kas principā ir tiesisks, jāaizliedz tiktāl, ciktāl tas atsvēr šo apgrūtinājumu un attiecīgi jāsamazina (šajā sakarā skat. iepriekš minētos spriedumus lietās *UCAL*, 23. punkts, un *Nygård*, 42. punkts).

- 21 Kritērijs, lai izvērtētu, vai apgrūtinājums ir atsvērts, un lai to lietderīgi un pareizi piemērotu, prezumē pārbaudi references periodā par kopējo uzlikto maksājumu valsts produktiem, kuri tiek apstrādāti vai tirgoti valsts tirgū, apjomu finanšu ekvivalenci attiecīgajiem maksājumiem un priekšrocībām, kas piešķirtas tieši šiem produktiem (1997. gada 17. septembra spriedums lietā *C-28/96 Fricarnes, Recueil*, I-4939. lpp., 27. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Nygård*, 43. punkts).
- 22 Ņemot vērā iepriekš minētos principus, iesniedzējtiesas ziņā ir nodrošināt, lai valsts produkti, kuri tiek apstrādāti un tirgoti valsts tirgū, faktiski nesaņemtu ekskluzīvas priekšrocības vai proporcionāli lielākas priekšrocības nekā valsts produkti, kuri tiek eksportēti, no tādas iestādes pakalpojumiem, kuru dēļ ieviests apstrīdētais maksājums, kas var pilnībā vai daļēji atsvērt apgrūtinājumu, ko rada šis maksājums (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *UCAL*, 26. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Fricarnes*, 29. punkts).
- 23 No lūguma sniegt prejudiciālo nolēmumu izriet, ka sijašanas un lobišanas iekārtas, kas tiek finansētas ar strīdīgo maksājumu, sniedz ekskluzīvu labumu tirgus dalībniekiem, kuri transportē garneles uz Nīderlandi.

- 24 Turklāt iesniedzējtiesa arī uzskata, ka ir konstatēts, ka, kaut uz tiem attiecas strīdīgais maksājums, tirgus dalībnieki, kuri transportē garneles ar Nīderlandes kuģiem uz citām dalībvalstīm, negūst labumu no šīm iekārtām.
- 25 Attiecīgi apstrīdētais maksājums uzliek lielāku apgrūtinājumu produktiem, kuri ir paredzēti eksportam, salīdzinājumā ar produktiem, kuri ir paredzēti Nīderlandes tirgum.
- 26 Tādējādi, ja tiktu konstatēts, ka priekšrocības no ienākumiem, kas rodas apstrīdētā maksājuma iekasēšanas rezultātā, pilnībā atsver apgrūtinājumu, tirgus dalībniekiem, kuri ar Nīderlandes kuģiem transportē garneles, kuras ir paredzēts apstrādāt un tirgot valsts tirgū, šī maksājuma piemērošana attiecībā uz produktiem, kuri ir paredzēti eksportam, būtu maksājums ar muitas nodoklim līdzvērtīgu iedarbību, ko aizliedz EKL 23. un 25. pants un kurš kopumā būtu jāuzskata par prettiesisku. Savukārt, ja šīs priekšrocības tikai daļēji atsver apgrūtinājumu, kas attiecas uz valsts produktiem, kuri tiek apstrādāti vai tirgoti valsts tirgū, šāds maksājums būtu EKL 90. pantā noteiktā diskriminācijas aizlieguma pārkāpums.
- 27 Šis vērtējums nav atkarīgs no tā, kur garneles ir noķertas, tā kā pēc transportēšanas uz citu dalībvalsti tās pēc tam tiek transportētas uz dalībvalsti, kurā ir reģistrēts zvejas kuģis, un tā kā pēc tam, kad garneles ir aiztransportētas uz citu dalībvalsti, maksa par sijāšanu un lobīšanu tiek veikta arī šajā valstī.

- 28 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz prejudiciālo jautājumu jāsniedz atbilde, ka dalībvalsts publisko tiesību apvienības atbilstoši identiskiem kritērijiem uzlikts maksājums valsts produktiem, kuri ir paredzēti valsts tirgum vai kuri ir paredzēti eksportam uz citu dalībvalsti, ir maksājums ar eksporta nodoklim līdzvērtīgu iedarbību, ko aizliedz EKL 23. un 25. pants, ja ienākumi no maksājumu iekasēšanas tiek izmantoti, lai finansētu darbības, kas attiecas tikai uz valsts produktiem, kuri ir paredzēti valsts tirgum, un priekšrocības, kas izriet no šiem ienākumiem, kuri rodas no maksājumu iekasēšanas, pilnībā atsver apgrūtinājumu šiem produktiem. Savukārt, ja priekšrocības valsts produktiem, kuri tiek apstrādāti un tirgoti valsts tirgū, izmantojot ienākumus no maksājumiem, tikai daļēji atsver apgrūtinājumu šiem produktiem, tad šāds maksājums ir EKL 90. pantā noteiktā diskriminācijas aizlieguma pārkāpums.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 29 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata lietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

Dalībvalsts publisko tiesību apvienības atbilstoši identiskiem kritērijiem uzlikts maksājums valsts produktiem, kuri ir paredzēti valsts tirgum vai kuri ir paredzēti eksportam uz citu dalībvalsti, ir maksājums ar eksporta nodoklim līdzvērtīgu iedarbību, ko aizliedz EKL 23. un 25. pants, ja ienākumi no

maksājumu iekasēšanas tiek izmantoti, lai finansētu darbības, kas attiecas tikai uz valsts produktiem, kuri ir paredzēti valsts tirgum, un priekšrocības, kas izriet no šiem ienākumiem, kuri rodas no maksājumu iekasēšanas, pilnībā atsver apgrūtinājumu šiem produktiem. Savukārt, ja priekšrocības, kas rodas valsts produktiem, kuri tiek apstrādāti un tirgoti valsts tirgū, izmantojot ienākumus no maksājumiem, tikai daļēji atsver apgrūtinājumu, kas attiecas uz šiem produktiem, tad ar šādu maksājumu tiek pārkāpts EKL 90. pantā noteiktais diskriminācijas aizliegums.

[Paraksti]